

۲۴۶۵۲۷۲

به نام خدا

تحلیل پیش نویس حقوق شهروندی سال

۹۲ براساس فقه اصیل امامیه

مؤلف:

زهرا مجید اف

- سرشناسه : مجیداف، زهرا، ۱۳۴۳-
عنوان و نام پدیدآور : تحلیل پیش‌نویس حقوق شهروندی سال ۹۲ بر اساس فقه اصیل امامیه/مؤلف زهرا مجیداف.
مشخصات نشر : تهران: نشر اساتید دانشگاه، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری : ۱۱۶ص.
شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۰-۳۲۸-۹
وضعیت فهرست نویسی : فیا
یادداشت : کتابنامه.
موضوع : حقوق مدنی (فقه)
Civil rights (Islamic law)
حقوق مدنی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
Civil rights -- Religious aspects -- Islam
فتاوی‌های شیعه -- قرن ۱۴
۲۰th century Fatwas, Shiites --
رده بندی کنگره : ۶/BP۱۹۸
رده بندی دیویی : ۳ / ۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی : ۹۵۴۶۴۲۶
اطلاعات رکورد : فیا
کتابشناسی

تحلیل پیش‌نویس حقوق شهروندی سال ۹۲ بر اساس فقه اصیل امامیه

مؤلف: زهرا مجیداف

ناشر: انتشارات اساتید دانشگاه

سال چاپ: زمستان ۱۴۰۲

نوبت چاپ: اول

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۱۱۶۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۰-۳۲۸-۹

تلفن انتشارات: ۰۲۱-۶۶۴۰۱۸۷۸-۶۶۴۰۵۰۷۳

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه.....	۹
فصل اول: تطبیق پیش نویس حقوق شهروندی سال ۹۲ با فقه امامیه.....	۱۱
- شهروند خوب از نگاه اسلام.....	۱۲
- مفهوم شهروندی در اسلام.....	۱۳
حقوق شهروندی از دیدگاه سیره معصومین (علیه السلام).....	۱۴
الف- حقوق شهروندی در مدینه النبی و هندسه ی فکری حضرت رسول صلی الله علیه و آله.....	۱۵
حقوق بیگانگان مستأمن در قلمرو کشور اسلامی.....	۱۸
- عملکرد رسول خدا صلوات الله علیه در اجرای حقیقی حقوق شهروندی.....	۱۸
- انواع حقوق شهروندی در مدینه النبی:.....	۱۹
- برابری با دولتمردان.....	۱۹
- حق نظارت بر حاکمان.....	۲۲
- آزادی های اجتماعی - سیاسی.....	۲۴
- حق تفکر و اندیشه.....	۲۴
- حق اظهار نظر در حوزه امور عمومی.....	۲۵
استاد شهید مطهری معتقد است:.....	۲۶
- حق سؤال، انتقاد، اعتراض و شکایت.....	۲۶

- ۲۷..... - برخورداری از جامعه سالم و عاری از فساد.....
- ۲۸..... ب- حقوق شهروندی از دیدگاه حضرت علی علیه السلام.....
- ۲۹..... - حقوق سیاسی شهروندان.....
- ۳۱..... - حقوق معنوی شهروندان.....
- ۳۳..... - حق امنیت شهروندان.....
- ۳۵..... - حقوق شهروندان در جنگ.....
- ۳۶..... - حقوق سپاهیان.....
- ۳۶..... - نظارت بر امور سپاهیان در راستای پاسداری از حقوق شهروندان.....
- ۳۷..... - حقوق فرهنگی شهروندان.....
- ۳۹..... - حق دانش‌اندوزی.....
- ۴۱..... - حقوق اقتصادی شهروندان.....
- ۴۱..... - حق اشتغال.....
- ۴۲..... - حقوق شهروندان در درآمدهای ملی.....
- ۴۴..... - نظارت بر عملکرد کارگزاران اقتصادی.....
- ۴۵..... - حقوق شهروندان در قبال کارگزاران مالیاتی.....
- ۴۶..... - حقوق شهروندان محروم و مستضعف.....
- ۴۷..... - حقوق قضایی شهروندان.....
- ۴۸..... - حقوق مادی قاضی.....
- ۴۹..... ج- حقوق شهروندی در نگاه و سیره‌ی امام سجاد علیه السلام:.....

- ۵۰ - معاشرت با همسایه
- ۵۱ - ارتباط دوستانه در حمایت از شهروند
- ۵۲ - دوری از تکروی
- ۵۳ - شهروند کافر در پناه اسلام
- ۵۵ فصل دوم: حقوق شهروندی از دیدگاه علماء
- ۵۶ الف- سیر تاریخی حقوق شهروندی از منظر علماء امامیه
- ۵۶ امر به معروف و نهی از منکر در آیات قرآن:
- ۵۶ در روایات:
- ۵۸ - امر به معروف و نهی از منکر از دیدگاه علماء
- ۶۱ - قاعده لا ضرر و لا ضرار فی الاسلام
- ۶۲ - آیات الهی در نفی ضرر:
- ۶۲ - روایت زرارہ:
- ۶۳ نظر علماء امامیه درباره قاعده لا ضرر و لا ضرار
- ۶۳ - دیدگاه مرحوم نراقی (ره):
- ۶۴ - دیدگاه شیخ انصاری (ره):
- ۶۴ - دیدگاه آخوند خراسانی (ره):
- ۶۵ - دیدگاه شهید صدر (ره):
- ۶۷ - استخراج احکام وضعی از قاعده لا ضرر:
- ۶۷ - قاعده تسلیط یا سلطنت:

- ۶۸..... مفاد قاعده سلطنت
- ۶۸..... آیات الهی در باره مالکیت انسان:
- ۷۰..... نظر علماء در مورد قاعده تسلیط یا سلطنت
- ۷۰..... دیدگاه شیخ طوسی (ره):
- ۷۰..... دیدگاه ابن ادریس حلی (ره):
- ۷۱..... دیدگاه شهید ثانی (ره):
- ۷۲..... دیدگاه صاحب جواهر (ره):
- ۷۲..... دیدگاه شیخ انصاری (ره):
- ۷۴..... سحر و جادو
- ۷۵..... حکم سحر در اسلام
- ۷۶..... دیدگاه شیخ انصاری (ره):
- ۷۸..... دیدگاه های حضرت امام خمینی (رحمت الله علیه) درباره حقوق شهروندی
- ۸۰..... استبداد، دشمن کرامت انسان
- ۸۱..... حق آزادی
- ۸۱..... آزادی مطبوعات
- ۸۲..... حقوق اقلیت ها و مخالفان
- ۸۲..... برابری و عدالت
- ۸۳..... حقوق اقتصادی (مالکیت-کار و تأمین اجتماعی)
- ۸۳..... حقوق قضایی (دادخواهی و حفظ حرمت شهروندان)

- پیام هشت ماده ای امام خمینی (رحمت الله علیه) به قوه قضاییه ۸۴
- دیدگاه امام خامنه‌ای (حفظه الله) در باره حقوق شهروندی ۸۷
- بیانات رهبری در دیدار اعضای مجلس خبرگان رهبری ۸۷
- آیت الله خامنه ای در دیداری با مسئولین کشوری : ۸۸
- دیدگاه آیت الله جوادی آملی در باره حقوق شهروندی : ۹۰
- همسایگان ۹۳
- دانشمندان (اساتید و شاگردان) ۹۳
- بیماران : ۹۴
- مردگان : ۹۴
- مصیبت دیدگان : ۹۵
- مهمانان : ۹۵
- مجاهدان : ۹۵
- کودکان : ۹۶
- جوانان : ۹۶
- سالمندان : ۹۶
- یتیمان : ۹۷
- فقیران : ۹۷
- ب - تطبیق پیش نویس حقوق شهروندی با معیارهای اصیل فقه امامیه ۹۸
- نتیجه : ۱۰۴

مقدمه

یکی از بزرگترین آرزوهای بشری در همه قرون، ایجاد حیات انسانی و حفظ آن همراه با کرامت و حیثیت بشری، و زندگی همراه با آزادی در پرتو آسایش و امنیت اجتماعی، برابری و برادری بوده است و این آرزو در پرتو رشد فکری و فرهنگی جوامع بشر و تلاش اندیشمندان، با عنوان "حقوق شهروندی" خود نمایی می کند و از مباحث جدیدی است که در دهه های اخیر پا به عرصه حقوقی و سیاسی گذاشته است و این حقوق از فطرت انسانها سرچشمه می گیرد و می توان آن را مجموعه ای از ارزش ها و قوانینی دانست که در هر جامعه ای بسته به نوع نگرش آن جامعه به انسان و حیثیت او، بر اساس موقعیت زمان و مکان برای حفظ شأن و کرامت انسان ضروری است. مفهوم حقوق شهروندی در مجموع با زندگی برخاسته از تجدد و فرهنگ انسان اجتماعی در هم آمیخته است و به شدت از نحوه ی نگاه معطوف به استعداد انسان بلوغ یافته تواناییهای وی و چگونگی شرکت دادن و سهم کردن او در وضعیت و سرنوشت حیات فردی-اجتماعی متأثر است و در نظام شهروندی طبعاً شخص دارای حقوقی فرض شده است و در مقابل این حقوق، وظایف و مسئولیت هایی نیز پذیرفته است و تبعیت از الگوهای رفتاری خاصی نیز از او انتظار می رود که نشانه جایگاه والای شهروندی است انسان به حکم طبیعی موجودی است اجتماعی و فقط در اجتماع توان زندگی را دارد، انسان تنها از پس نیازهای ضروری زندگیش برنمی آید، نه ساخت مسکن بی دیگران ممکن است و نه تهیه خوراک و نه.....افزون بر اینکه نوزاد انسان ضعیف ترین موجودات زنده بشر است که تا مدتی دراز نیازمند یاری دیگری است همه ی این ها دلالت بر نیاز آدمی به اجتماع دارد اجتماع های بزرگ انسانی که اعضایش شهروند نام دارد و شهر مکان گرد آمدن مردمانی است که نمی توانند جداگانه زندگی کنند. در این نوشتار قصد داریم نگاه اسلام را در باره شهروندی بنمایانیم، و اینکه اسلام ارزش بسیار فراوانی برای شهروندان جامعه اسلامی قائل است، و می توان از مصادیق زیادی نام برد که حضرت امام خمینی (ره) بهترین مصداق در زمان معاصر است، ایشان دولت را خدمتگزار ملت و وظیفه دولت را برقراری

عدالت در جامعه می دانست و در رابطه با لزوم رعایت حقوق شهروندی بیانات بیشماری داشتند و بر این اعتقاد بودند که اگر اسلام ناب در جامعه پیاده شود آن گاه مشخص می شود که دین اسلام رئوف ترین دین است و لطیف ترین قوانین را دارا می باشد.

www.ketab.ir